

Lidewij Edelkort
over
Earth Matters

A person is sitting on a tree stump, wearing a black long-sleeved shirt and black pants. They are barefoot. A large, tall, cylindrical woven basket made of brown reeds or bamboo is placed over their head, completely obscuring their face. The basket has a light-colored strap. The person's hands are resting on the front of the basket. The background is a plain, light-colored wall with some peeling paint or plaster. The floor is a light-colored, smooth surface.

Dit is het
laatste moment voor de aarde

Door een holistische kijk op de wereld ontstaat een nieuwe maatschappij. belangrijk is een nieuwe elan te creëren

Links: Julia Lohmann, *Oki Naganode*, 2013.

De productpresentaties in 'Earth Matters' zijn esthetisch, met veel zachte plantencleuren, mooie texturen en zachte, natuurlijke materialen. De sfeer is sereen. Opvallend is dat er veel jonge designers en kunstenaars zijn geselecteerd voor deze tentoonstelling. 'Veel jonge mensen komen op hetzelfde ogenblik tot dezelfde conclusies', vertelt Edelkoort. 'Je kunt iets uit de natuur nemen zoals een insect, een wortel, vis, of plant en door research deze natuurlijke materialen anders duiden en toepassen. Wat mij bevalt, is de nieuwsgierigheid en de verfijnde esthetiek die uit hun producten spreekt. Rust voor het oog is belangrijk.'

Prototypen en producten

Veel producten verwijzen naar traditionele ambachten en vaardigheden. Het verven met natuurlijke pigmenten is onder andere terug te vinden in de romantische jurken van India Flint of het *Seaweed Color Research* van Nienke Hoogvliet. Het arbeidsintensieve handmatige weven op back-strap looms met handgesponnen wol van lokaal gefokte schapen herleeft bij de kledingproductie van 'Friends of light' uit de Hudson Valley. Elk jasje representeert honderdvijftig werkuren van verschillende ambachtslieden en hun collectieve kennis.

Er zijn enkele laboratoriumachtige presentaties van materiaalanalyses en prototypes van producten. *Forest wool* van Tamara Orjola, *A story about a pine tree* van Sarmite Polakova, het kleionderzoek *Think Global, Dig Local!* van AtelierNL en nog een aantal projecten, tonen uitvoerig onderzoek naar materialen en nieuwe toepassingen. Ook het onderzoek van Laura Luchtman en Ilfa Siebenhaar* (Kukko) naar het milieuvriendelijke verven met behulp van bacteriën (zie ook TxP 239), is te zien.

Het up-cyclen van materiaal komt onder

photo: T.Schapp

andere terug in de gewezen tapijten van Suzanne Tick, gemaakt van uit de oceaan geviste plastic afvalrepen en in de indrukwekkende zeewierinstallatie *Oki Naganode* van kunstenaar Julia Lohmann.

De 'high-tech' die ons leven domineert, is zichtbaar in de magnetische schoenen van Jan van der Wiel, de nog niet in productie genomen maar veelbelovende futuristische garens van Bolt Threads en de door zonnecellen gestuurde 3D-printer van Markus Kayser die uit woestijnzand en -zon objecten maakt.

Van concept tot product

De vraag is hoeveel van deze briljante, innovatieve concepten en prototypes ook daadwerkelijk als product of techniek in gebruik genomen zullen worden. Volgens Lidewij Edelkoort zal er kleinschaliger geproduceerd moeten worden, bijvoorbeeld door *working cooperatives* op te zetten. 'Dat zal echter niet samengaan met het huidige economische systeem dat gedomineerd wordt door *greed*', aldus Edelkoort. 'Het oude systeem gaat kapot en er zullen nieuwe economische systemen ontstaan. Niet door het omvergooien van het huidige systeem, maar door allerlei alternatieven te zoeken, waardoor langzaam het gevoel komt: het kan!'

Consumenten

Dan is er nog de vraag hoe je de consument informeert over de duurzaamheid van een product. Voor textiele producten zijn er tal van keurmerken in omloop, die voor verwarring kunnen zorgen. Edelkoort: 'Ik ben helemaal niet voor certificaten, omdat ik denk dat het mensen ervan weerhoudt om actie te ondernemen. Het werkt niet om opeens alles om te keren. Zelfs zeer gemotiveerde mensen kunnen geen sneakers van biologisch gelooide leer betalen, dat is te duur.' Edelkoort gelooft wél in de transparantie van bedrijven. 'In vergelijking met twintig jaar geleden is er nu een enorme sociale controle, met dank aan het internet. Misstanden worden gemeld. Veel bedrijven geven inzicht in hun productieproces. Belangrijk is wie bijvoorbeeld een stof heeft geweven. Zo krijgt de ambachtsman een gezicht en wordt er een band tussen mensen gekweekt.'

Toch is er ook nog een groot verschil tussen ideaal en werkelijkheid. 'De lage Priemark-prijzen zijn helaas erg aantrekkelijk voor de consument. Op Europees niveau zou je minimumprijzen voor T-shirts en onderbroeken kunnen instellen, zoals in de landbouw voor tomaten gebeurt. En: educatie en informatie zijn noodzakelijk. In Finland leert iedereen vanaf de kleuterschool hoe we allemaal van elkaar afhankelijk zijn. Door deze holistische kijk op de wereld ontstaat een nieuwe maatschappij. Belangrijk is dat we het allemaal doen en het elan creëren.' 2013.

* In het artikel 'Het danspatroon van bacteriën' in TxP 239 stonden twee onjuistheden. Het project van Laura Luchtman en Ilfa Siebenhaar vond plaats aan de Hogeschool Rotterdam, niet aan de Erasmus Universiteit. Bovendien is het project door henzelf gefinancierd, niet met een Europese subsidie.